

0019

BIBLIOTEKA MINISTERSTWA SPRAW

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI.

WARSZAWA.

№ 10.

15 października 1920.

T R E Ś Ć.

DZIAŁ URZĘDOWY:

ROZPORZĄDZENIA:

	Str.
36. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie wyłączenia gminy Małopole z właściwości sądu pokoju w Tłuszczu i włączenia jej do właściwości sądu pokoju w Radzyminie .	191
37. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie skasowania w okręgu sądu okręgowego w Siedlcach sądów pokoju w Gończycach, Trojanowie i okręgu wiejskiego w Garwolinie	191
38. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 1920 r. w sprawie współdziałania sądów przy wymiarze należytości w b. dzielnicy austriackiej.	192
39. Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie przesyłania grzywien i kwot przepadkowych	194

OKÓLNIKI:

Okólnik № 301/U/20 w przedmiocie opłat pocztowych za korespondencję zagraniczną	195
Okólnik № 302 w przedmiocie reklamacji urzędników państwowych, znajdujących się w wojsku z poboru i ochotniczo	196
Okólnik № 303/S/20 w przedmiocie obostrzenia represji karnej w sprawach sanitarnych.	196

Okólnik № 304/A/20 w przedmiocie oszczędności w gospodarce państwowej	197
Okólnik № 305/A/20 w przedmiocie zwrotu sum wpłaconych do Skarbu Państwa	199
Okólnik № 306/A/20 w przedmiocie przedłużenia terminów do przedłożenia wykazów wypłat uskuteczniionych na rachunek Niemiec i Austro-Węgier	201
Okólnik № 307/A/20 w przedmiocie uregulowania uposażenia pracowników pozaetatowych, praktykantów, funkcjonariuszów niższych i djetariuszów na obszarze b. zaboru rosyjskiego	201

PISMA OKÓLNE:

Pismo okólne № 1a/20 w przedmiocie podwyższenia stawek od opłat stemplowych	206
Pismo okólne № 4/S/20 w przedmiocie reklamacji popisowych z roku 1902, 1889, 1888, 1887, 1886 i 1885.	206
Pismo okólne № 5/A/20 w przedmiocie wypłacania funkcjonariuszom, pełniącym czasowo służbę wojskową, zapomogi drożyznianej	207
Pismo okólne № 6/A/20 w przedmiocie rejestracji należności służbowych b. funkcjonariuszów instytucji rządowych, samorządowych i publicznych b. Królestwa Polskiego i b. Cesarstwa Rosyjskiego, polaków, oraz wdów i sierot po nich pozostałych.	208
Pismo okólne № 8/a/20 w przedmiocie stosowania legalnych jednostek miar	210
Pismo okólne w przedmiocie zakazu noszenia odznak wojskowych przez urzędników i funkcjonariuszów cywilnych	210
Pismo okólne w przedmiocie dyzlokacji sądów pokoju na terenie b. Kongresówki.	211

ZAWIADOMIENIA:

Lista znawców, wpisanych na listę w sądzie apelacyjnym w Krakowie i Lwowie, do oceniania większych posiadłości rolnych i lasowych	213
Lista tłumaczy sądowych dla języka niemieckiego, przy sądzie apelacyjnym w Krakowie	213
Spis ogłoszonych w Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej ustaw i rozporządzeń Rady Obrony Państwa i Rządu, dotyczących zakresu działania Ministra Sprawiedliwości	213

RUCH SŁUŻBOWY 214

ADWOKATURA:

a) Okrąg Izby Adwokackiej w Krakowie	214
b) Okrąg Izby Adwokackiej we Lwowie	215
c) Okrąg Izby Adwokackiej w Przemyślu	215
d) Okrąg Izby Adwokackiej w Samborze	215

DZIAŁ URZĘDOWY.

36.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie wyłączenia gminy Małopole z właściwości Sądu Pokoju w Tłuszczu i włączenia jej do właściwości Sądu Pokoju w Radzyminie.

Na mocy art. 3 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie dyzlokacji sądów (Dziennik Praw № 14 poz. 170) postanawiam:
z dniem 1-ym listopada 1920 r. wyłączyć gminę Małopole z właściwości Sądu Pokoju w Tłuszczu i włączyć ją do właściwości Sądu Pokoju w Radzyminie w okręgu Sądu Okręgowego w Warszawie.

Warszawa, dnia 22 września 1920 roku.

Minister Sprawiedliwości:
St. Nowodworski

37.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie skasowania w okręgu Sądu Okręgowego w Siedlcach, Sądów Pokoju w Gończycach, Trojanowie i okręgu wiejskiego w Garwolinie.

Na mocy art. 3 dekretu z dnia 7 lutego 1919 r. w przedmiocie dyzlokacji sądów (Dziennik Praw № 14 poz. 170) postanawiam:
z dniem 1-ym listopada 1920 r. w okręgu Sądu Okręgowego w Siedlcach:

- 1) skasować Sąd Pokoju w Gończycach przez włączenie gminy Kłoczew do właściwości Sądu Pokoju w Żelechowie, oraz gminy Sobolew do właściwości Sądu Pokoju w Łaskarzewie;
- 2) skasować Sąd Pokoju w Trojanowie przez włączenie gminy Trojanów i Pawłowice do właściwości Sądu Pokoju w Rykach;
- 3) skasować Sąd Pokoju okręgu wiejskiego w Garwolinie przez włączenie gmin: Górzne, Parysew i Wola Rębkowska do właściwości Sądu Pokoju okręgu miejskiego w Garwolinie i nadać powyższemu sądowi nazwę „Sąd Pokoju w Garwolinie”.

Warszawa, dnia 23 września 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:
St. Nowodworski

38.

ROZPORZĄDZENIE

Ministra Sprawiedliwości z dnia 12 października 1920 r. w sprawie współdziałania sądów przy wymiarze należitości w b. dzielnicy austriackiej.

W porozumieniu z Ministrem Skarbu zarządzam:

§ 1. Formularz 6 postępowania w sprawach niespornych otrzymuje brzmienie podane w załączonym wzorze 1.

§ 2. Formularz ten służy przede wszystkim do zawiadamiania Urzędu Podatkowego (Urzędu Wymiaru Należitości) o wypadkach śmierci (§ 82 patentu o postęp. w spr. niesp.). W razie użycia formularza w powyższym celu należy przekreślić ustępy 2—6.

§ 3. Jeżeli już w chwili sporządzenia aktu zejścia jest wiadomo, że zachodzą okoliczności wymienione w formularzu w ustępie 2 lub w 4, to zawiadomienie o wypadku śmierci nie jest potrzebne.

§ 4. Jeżeli sąd zawiadomiwszy o wypadku śmierci (§ 2), stwierdził następnie zupełny brak majątku, to ma zawiadomić o tem Urząd Podatkowy (Urząd Wymiaru Należitości) za pomocą formularza 6, przekreśliwszy w nim ustępy 1 oraz 3—6.

Sąd ma zawiadomić Urząd Podatkowy (Urząd Wymiaru Należitości) za pomocą formularza 6 również o bezdziedziczności spadku (wtedy należy przekreślić ustępy 1, 2 oraz 4—6), jak również o stwierdzeniu stanu rzeczy, przewidzianego w art. 29 rozporządzenia ministerjalnego z dnia 17 września 1920 r., Dz. U. № 95, poz. 628 (przekreśliwszy ustępy w danym wypadku nie stosowne, a zatrzymując ustęp 5 względnie 6).

§ 5. Do doręczenia akt należitościowych (§ 344 L. 5 i § 358, część trzecia instrukcji sądowej) Urzędowi Podatkowemu (Urzędowi Wymiaru Należitości) służą dwie księgi doręczeń: „księga doręczenia zawiadomień w sprawach spadkowych” oraz „księga doręczeń dla akt należitościowych”. Ostatnia przeznaczona jest do doręczania wszelkich akt należitościowych z wyjątkiem zawiadomień, wymienionych w § 2 i 4; należy więc zapomocą niej doręczać w szczególności wykazy spadku lub akta spadkowe (§ 37 i 40 rozporządzenia ministerjalnego z dnia 29 grudnia 1915, Dz. p. p. № 397) jak również odpisy orzeczeń sądowych instancji pierwszej i wyższych, przewidziane w części pierwszej § 6 ces. rozp. z dnia 15 września 1915 r., Dz. p. p. № 279.

§ 6. Obie księgi doręczeń należy prowadzić na formularzach według załączonego wzoru 2. (O formularze te ma się postarać sąd).

Pierwsze trzy kolumny księgi wypełnia sąd, inne — Urząd Podatkowy (Urząd Wymiaru Należitości) przy odbiorze aktu.

§ 7. Każdą księgę doręczeń należy w ciągu 15 dni po upływie każdego półroczu przestać Dyrekcji Okręgu Skarbowego względnie Urzędowi Wymiaru Należitości.

Po zwróceniu księgi przez władzę skarbową należy ją przechowywać w registraturze a po upływie pięciu lat zezkartować (rozp. Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 września 1915 r. Dz. Rozp. № 30).

§ 8. Sady, które wydają w drugiej lub trzeciej instancji orzeczenia, podlegające należitości procentowej w myśl poz. 6E lub poz. 30 lit. h

(w związku z pozycją 30 lit. d) taryfy, załączonej do ces. rozp. z dnia 15 września 1915 r., Dz. p. p. № 279, winne przy powielaniu orzeczenia sporządzić również egzemplarz przeznaczony dla wymiaru należitości (§ 6 powołanego ces. rozp.) i przesłać go sądowi pierwszej instancji.

§ 9. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem ogłoszenia. Z tym dniem przestaje obowiązywać rozporządzenie Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 12 stycznia 1916 r. Dz. Rozp. № 2. Ustęp 6 tego rozporządzenia stosuje się jednak do pertraktacji spadkowych po osobach, zmarłych przed 1 stycznia 1916 r.

Dotychczasowych formularzy dla księgi doręczeń można używać nadal do czasu zużycia obecnych zapasów.

Minister Sprawiedliwości:
St. Nowodworski

W z ó r № 1.

(do § 1).

Liczba czynności A	Pozycja wykazu zawiadomień w spra-
Do Urzędu Wymiaru Należitości	wach spadkowych .....
Podatkowego	w .....
zmarłym W sprawie spadkowej po	
zmarłej dnia	w .....

1. postępowanie spadkowe wdrożono.
2. postępowania spadkowego zaniechano, z powodu braku majątku.
3. stwierdzono, że spadek jest bezdziedziczny.
4. stwierdzono, że cały majątek otrzymuje Skarb Rzeczypospolitej lub polskie zakłady państwowe, będące odrębnymi osobami prawnymi (art. 12 ustawy z dnia 29 maja 1920 r., Dz. U. № 49 poz. 299).
5. stwierdzono, że co do żadnej z osób, mających udział w spadku (§ 1, części 1, 2 i 3 ces. rozp. z dnia 15 września 1915 r., Dz. p. p. № 278) czysta wartość majątku otrzymanego bądź w myśl prawa spadkowego bądź na podstawie tytułów, określonych w art. 25 rozp. min. z dnia 17 września 1920 r., Dz. U. № 95 poz. 628 (o ile tytuły takie są sądowi znane) nie przewyższa 5.000 marek.
6. stwierdzono, że spadek składa się wyłącznie z ruchomości domowych (część druga art. 2 ustawy z dnia 29 maja 1920 r., Dz. U. № 49 poz. 299), przechodzących wyłącznie na małżonka lub krewnych w linii prostej, a co do żadnego z nabywców wartość ruchomości domowych nie przekracza 10.000 marek.

..... dnia ..... 19 .. r.

Sąd okręgowy
powiatowy .....

M. P.

(podpis)

OKÓLNIK № 302.

Do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Pierwszego Prokuratora przy tymże Sądzie, Prezesów sądów apelacyjnych i okręgowych, Prokuratorów przy tychże sądach, Dyrektorów okręgowych Dyrekcji więziennych

w przedmiocie

reklamacji urzędników państwowych, znajdujących się w wojsku z poboru i ochotniczo.

Ministerstwo Spraw Wojskowych (Oddział I Sztabu Sekcja poborowa i uzupełnień) pismem z dnia 21 września 1920 r. L. 53090/7212/20 — I. zawiadomiło Ministerstwo Sprawiedliwości, iż rozkazem z tej samej daty, wydanym do Dowództw Okręgów Generalnych zarządziło, ażeby szeregowcy — urzędnicy państwowi niezdolni do służby frontowej (kategoria C:1 i C:2) byli natychmiast zwolnieni z wojska. Zwolnienie następuje nie na skutek imiennej reklamacji, lecz jedynie na podstawie zaświadczenia odnośnego urzędu państwowego, jakie dany szeregowy przedstawi swojej przełożonej władzy wojskowej. Powyższy rozkaz nie dotyczy urzędników państwowych znajdujących się w wojsku w szarży oficerskiej, których zwolnienie nastąpić może nie inaczej, jak na podstawie innych reklamacji. Również wyłącznie w drodze imiennych reklamacji będą mogli być zwolnieni urzędnicy państwowi zdolni do służby frontowej (lit. A). Rozkaz powyższy dotyczy zarówno ochotników, jak i tych, którzy powołani zostali do wojska w drodze przymusowego poboru.

O tem Ministerstwo Sprawiedliwości zawiadamia podwładne władze i urzędy celem zastosowania się przyczem zauważa, że celem uniknięcia zbędnej korespondencji i straty czasu przy wnoszeniu pism reklamacyjnych o zwolnienie ze służby wojskowej funkcjonariuszów państwowych, należy jaknajdokładniej wypełnić rubryki wniosków dla M. S. Wojsk. zwłaszcza rubrykę V (rok, miejsce przeglądu, do jakiej kategorii zwolności zaliczony, PKU do której przynależy, szarża obecna lub b. armji zaborczej), albowiem bez tych danych sprawa nie może być załatwioną i musi być każdorazowo zwróconą do uzupełnienia, co wywołuje znaczne opóźnienie w załatwieniu.

Warszawa, d. 27 września 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

w z. *M. Glogier*

OKÓLNIK № 303/S/20.

do Panów Prokuratorów przy Sądzie Najwyższym, sądach apelacyjnych i okręgowych b. Kongresówki

w przedmiocie

obostrzenia represji karnej w sprawach sanitarnych.

Ministerstwo Zdrowia Publicznego zwróciło się do Ministerstwa Sprawiedliwości ze wskazaniem konieczności jak największego obostrzenia kar za przestępstwa przeciw przepisom sanitarnym ze względu na to, że zbyt niski wymiar kar przez sądy uniemożliwia wszelką skuteczną akcję państwowych władz sanitarnych na polu podniesienia zdrowotności Państwa, stojącej na bardzo niskim poziomie w porównaniu z Europą Zachodnią.

Podzielając zdanie Ministerstwa Zdrowia Publicznego o konieczności, ze względów państwowych, obostrzenia represji karnej w wymienionych sprawach, polecam Panom Prokuratorom, aby we wnioskach swych domagali się najsurowszego wymiaru kary, przewidzianego przez Kodeks Karny, o ile oczywiście okoliczności sprawy na to pozwalają i ażeby w wypadkach zbyt łagodnego wymiaru kary bezwarunkowo zaskarżali wyroki sądowe. W sprawach wytoczonych w Sądach Pokoju winni Panowie Prokuratorzy korzystać zawsze z przysługujących Im w myśl art. 64¹ i 146 U. P. K. praw.

Warszawa, d. 5 października 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

St. Nowodworski

OKÓLNIK № 304/A/20

Wszystkim władzom asygnującym Zarządów wymiaru Sprawiedliwości i Więziennictwa do wiadomości i jaknajściślejszego stosowania

w przedmiocie

oszczędności w gospodarce państwowej.

Warszawa, dnia 6 października 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

w z. *Dr. Jan Morawski*

MINISTERSTWO SKARBU

Warszawa, d. 29 września 1920 r.

L. 68457/20. D. B.

Do Kancelarii Cywilnej Naczelnika Państwa, Biura Sejmu Ustawodawczego, Prezydium Rady Ministrów, wszystkich Ministerstw, Najwyższej Izby Kontroli Państwa, Głównego Urzędu Likwidacyjnego, Głównego Urzędu Ziemińskiego, Pana Generalnego Delegata Rządu w Galicji.

W trakcie konferencji budżetowych, jakie w ostatnich czasach miały miejsce w Ministerstwie Skarbu przy udziale członków organu dla spraw oszczędności w gospodarce państwowej, powołanego w myśl okólnika Pana Prezydenta Ministrów z dnia 3 lipca 1920 r. L. 58311, zostały ujawnione niektóre szczegóły, świadczące o nieprzestrzeganiu podstawowych zasad tej gospodarki oraz nie licujące z wielokrotnie wysuwana przez Sejm i Rząd w charakterze imperatywu potrzebą ograniczenia wydatków wyłącznie na cele związane z obroną kraju oraz z zabezpieczeniem i utrzymaniem naszej państwowości.

Z niedomagań tych na pierwszy plan wysunęła się sprawa faktów dokonanych w dziedzinie wydatków i zamierzeń, z czym stale spotykało się Ministerstwo Skarbu podczas konferencji. Powoływanie się na fakty dokonane stanowiło główny motyw Ministerstw resortowych przy uzasadnieniu żądania przyznania kredytów. Stanowisko zajęte w wymienionych sprawach przez poszczególne Ministerstwa, jak również przytaczane na poparcie słuszności tego stanowiska dowody są wręcz przeciwne zasadom gospodarki państwowej i godzą wprost w zarządzenia, jakie zo-

stały wydane w przedmiocie uporządkowania tej gospodarki, która musi znajdować się pod stałym i jednolitym kierunkiem Ministerstwa Skarbu, oraz konieczności poprzedniego porozumienia się z rzeczonem Ministerstwem każdego Ministerstwa resortowego (okólniki Pana Prezydenta Ministrów z dnia 2 sierpnia i 26 listopada 1919 r. L. L. 9835/19 i 15488/19 oraz z dnia 27 lutego 1920 r. L. 3322/20).

Wobec trwającego w dalszym ciągu katastrofalnego nieomal stanu finansów Państwa, który znalazł odzwierciedlenie w przytoczonym we wstępie okólniku Pana Prezydenta Ministrów L. 58311/1920 r. Ministerstwo Skarbu przy uzgodnieniu kredytów na przyszły okres budżetowy niewzruszenie stać musi na stanowisku zajętem w okólnikach swych z dnia 14 i 19 lutego r. b. L. L. 16928 i 18765 w sprawie potrzeby posunięcia do możliwych granic oszczędności we wszystkich gałęziach administracji. Celem najpomyślniejszego, w zrozumieniu ogólnych interesów Państwa, rozwiązania tej sprawy oraz dla uniknięcia przewlekłych pertraktacji budżetowych, Ministerstwo Skarbu poza ogólną wytyczną, wytkniętą w powołanych wyżej okólnikach, uprasza o zwrócenie szczególnej uwagi oraz o poddanie jaknajdalej idącej rewizji wydatków na wszelkiego rodzaju inwestycje, wydawnictwa (p. 5 lit. f okólnika 19 lutego 1920 r. L. 18765), samochody i ich utrzymanie, telefony instalacje oraz materiały kancelaryjne — zarówno ze względów oszczędnościowych, jak i z powodu wyjątkowo wysokich kosztów, jakie w obecnym czasie związane są z temi wydatkami.

Pozatem, uzupełniając okólnik swój z dnia 10 września r. b. L. 67302 w sprawie zapomóg, subsydjów i stypendjów, Ministerstwo Skarbu zaznacza, że te ostatnie, o ile dotyczą dziedziny kształcenia lub dokształcenia naukowego, mogą znaleźć pokrycie wyłącznie z budżetu Ministerstwa Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, dokąd winny być kierowane uzasadnione żądania i zgłoszenia zainteresowanych w tym względzie Ministerstw.

Znaczne kwoty na diety i rozjazdy, niejednokrotnie nieproporcjonalne do innych wydatków, figurujących w budżetach poszczególnych Ministerstw, budzą obawę, ażeby wobec wysokich norm diet wyjazdów urzędników nie miały bardziej szerokiego zastosowania niż tego wymagają najkonieczniejsze względy służbowe. Ministerstwo Skarbu jest przeświadczone, że sprawa ta ujęta w ramy ścisłej kontroli może wydać pożądane rezultaty oszczędnościowe.

Na specjalną uwagę zasługuje sprawa redukcji obecnego personelu, która wbrew nieustannym w tym względzie rezolucjom Sejmu pozostaje na martwym punkcie. Aczkolwiek rozwiązanie tej niezwyklej wagi sprawy poruczone zostało przez Radę Ministrów Komisji dla spraw oszczędności państwowych pod przewodnictwem byłego Ministra Spraw Wewnętrznych p. Wojciechowskiego, niemniej przeto Ministerstwo Skarbu kładzie szczególny nacisk na konieczność niezwłocznego przedsięwzięcia ze strony władz centralnych samorządnej w tym kierunku akcji i oczekuje, że przedkładane na przyszły okres wnioski budżetowe będą wyrazem gruntownie przeprowadzonej rewizji liczebności składu osobowego.

Podkreślając raz jeszcze doniosłość poruszonych w niniejszym okólniku kwestji, Ministerstwo Skarbu najzupełniej zdaje sobie sprawę, że dążenia Sejmu i Rządu do utrzymania możliwej równowagi budżetu nie dadzą się osiągnąć nie tylko bez wybitnego

współdziałania wszystkich władz i urzędów ale i bez dobrych chęci w tym kierunku poszczególnych funkcjonarjuszów państwowych. Cel ten zostanie osiągnięty drogą pobudzenia ich do przyczyniania się własną inicjatywą do oszczędności, z któremi nierozwalnie jest związana dalsza pomyślność Państwa.

Minister Skarbu:

w z. *Weinfeld*

OKÓLNİK № 305/A/20

Panom Prezesom Sądów i Dyrektorom Okręgowych Dyrekcji Więziennych na terytorjum b. zaboru rosyjskiego udzielam do wiadomości i niezwłocznego wydania dalszych zarządzeń

w przedmiocie

zwrotu sum niewłaściwie wpłaconych do Skarbu Państwa.

Warszawa, dnia 6 października 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

w z. *Dr. J. Morawski*

MINISTERSTWO SKARBU

Warszawa, 7 września 1920 r.

L. 59955/20. D. B.

Do Kancelarii Cywilnej Naczelnika Państwa, Biura Sejmu Ustawodawczego, Najwyższej Izby Kontroli Państwa, Prezydium Rady Ministrów, wszystkich Ministerstw, Głównego Urzędu Ziemskiego oraz Głównego Urzędu Likwidacyjnego.

Ministerstwo Skarbu po porozumieniu się z Najwyższą Izbą Kontroli Państwa zmienia redakcję §§ 67 i 68 Tymcz. Przepisów o sposobie pobierania przychodów i dokonywania wydatków przez władze i urzędy państwowe, oraz § 12 ogólnych Przepisów dla specjalnych Kas poborowych i wprowadza w tych ostatnich § 11a, w sposób następujący:

I. Tymczasowe przepisy o sposobie pobierania przychodów i dokonywania wydatków przez władze i urzędy państwowe.

§ 67. Sumy, niewłaściwie lub nadmiernie wpłacone do kas skarbowych lub do specjalnych kas poborowych, a zarachowane na dochód Skarbu Państwa, mogą być na zasadzie decyzji właściwej władzy lub urzędu, zarządzających danym przychodem, zwrócone płatnikowi lub zaliczeni na poczet należności, jakie od niego przypadają.

Uwaga. Kompetencje władz i urzędów co do przyznawania zwrotów określa oddzielne przepisy odnośnych Ministerstw.

§ 68. O ile kwotę, przypadającą do zwrotu, wpłacono do kasy skarbowej to władza lub urząd, orzekające zwrot, przesyłają swą decyzję wraz z odpisem właściwej Izbie Skarbowej ze wskazaniem adresu wierzyciela Skarbu. Izba Skarbowa po zbadaniu w wykazie szczegółowym (wzór № 1), czy wpływ istotnie w swoim czasie nastąpił oraz po odnotowaniu zarządzenia zwrotu przy

odpowiedniej pozycji tego wykazu asygnuje wypłatę i przesyła wierzycielowi Skarbu odpis wspomnianej wyżej decyzji wraz z odcinkiem asygnacji. Zwrot sum wpłaconych w bieżącym okresie budżetowym uskutecznia się z właściwego dochodu tegoż okresu, zaś zwrot sum wpłaconych w ubiegłych okresach ze specjalnego kredytu, przewidzianego w budżecie wydatków Ministerstwa Skarbu.

Władze lub urzędy, po otrzymaniu od Izby Skarbowej zawiadomienia o dokonanych zwrotach, robią adnotację w odpowiednich księgach (§ 84 i 87 Tymcz. Przep.). Przy zamknięciu zaś ksiąg zmniejszają ogólną sumę przychodu budżetowego o ogólną sumę zwrotów, uskuteczniionych z dochodów bieżącego okresu.

Jeżeli zaś przypadająca do zwrotu kwotę wpłacono do specjalnej kasy poborowej, to o ile wpłata nastąpiła w bieżącym okresie budżetowym, zwrot uskutecznia odnośna kasa specjalna ze swych dochodów na podstawie asygnacji kompetentnej władzy lub urzędu, jeżeli zaś wpłata nastąpiła w okresach ubiegłych zwrot uskutecznia właściwa kasa skarbową na podstawie zarządzenia Izby Skarbowej, której w tym celu władza orzekająca zwrot przesyła odnośną decyzję.

Przed wydaniem decyzji władze lub urzędy zwracają się do Izby Kontroli Państwa o sprawdzenie, czy reklamowane sumy faktycznie wpłacono, czy zarachowanie nastąpiło na „sumy skarbowe” i na jaki okres; otrzymane od tych izb zaświadczenia dołączają do swoich decyzji.

II. Ogólne przepisy dla specjalnych Kas poborowych.

Specjalne Kasy poborowe mogą zwracać płatnikom sumy niewłaściwie lub nadmiernie przez tychże w danym okresie budżetowym wpłacone a zarachowane na dochód Skarbu Państwa, na podstawie asygnacji tej władzy lub urzędu, które orzekają zwrot. Zwroty takie uskuteczniać mogą tylko te specjalne Kasy poborowe, które wpłatę przyjęły w sposób następujący: przed wypłatą należy przy odpowiedniej pozycji księgi kasowej (wzór N. V), pod którą zapisany był w swoim czasie wpływ, umieścić następującą uwagę: „zwrócono Mk . . . . . fen. . . . . dnia . . . . . na zasadzie asygnacji . . . . . № . . . . . z dnia . . . . . 192 r. (nazwa władzy asygnującej). Następnie w księdze kasowej (wzór № V) po podsumowaniu ogólnej sumy przychodu należy potrącić sumę kwot każdego dnia zwróconych czerwonym atramentem. Zarazem w rubryce „Uwagi” należy wyszczególnić sumy wypłacone.

Zwrot sum wpłaconych niewłaściwie lub nadmiernie do specjalnych Kas poborowych, a zarachowanych na dochód Skarbu Państwa w ubiegłych okresach budżetowych uskuteczniają właściwe kasy skarbowe na podstawie zarządzeń właściwych izb skarbowych, którym w tym celu władze orzekające zwrot przesyłają odnośne decyzje (§ 68 Tymczasowych przepisów o sposobie pobierania przychodów i dokonywania wydatków przez władze i urzędy państwowe).

Przed wydaniem decyzji władze lub urzędy zwracają się do Izby Kontroli Państwa o sprawdzenie, czy reklamowane sumy faktycznie wpłacono, czy zarachowanie nastąpiło na „sumy skarbowe” i na jaki okres; otrzymane od tych izb zaświadczenie dołączają do swoich decyzji.

Specjalni poborcy nie dokonywują żadnych zwrotów.

§ 12. Nadto w miejscowościach, w których niema Kas Skarbowych mogą specjalne Kasy poborowe za zezwoleniem Ministerstwa Skarbu uskuteczniać niektóre wypłaty na rachunek Kas Skarbowych w których okręgu się znajdują. Specjalni poborcy nie dokonywują żadnych wypłat.

Minister Skarbu:
w z. *Weinfeld*

OKÓLNİK № 306/A/20

w przedmiocie

**przedłużenia terminów do przedłożenia wykazów wypłat uskuteczni-
nych na rachunek Niemiec i Austro Węgier.**

W związku z pismem ogólnym z dn. 18/9 1920 r. № 25290/20 Ministerstwo Sprawiedliwości zawiadamia, że na zasadzie odezwy Głównego Urzędu Likwidacyjnego z dn. 16/9 1920 r. № 1701/34 przedłuża się wskutek zaszłych w międzyczasie wypadków wojennych termin do przesyłania wykazów względnie zestawień wypłat uskuteczniionych na rachunek Niemiec i Austro-Węgier do 31 października 1920 r.

Warszawa, dn. 8 października 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:
w z. *Dr. J. Morawski*

3 Załączniki.

OKÓLNİK № 307/A/20

**do Pana Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Panów Prezesów
sądów apelacyjnych i okręgowych na obszarze b. zaboru rosyjskiego**

w przedmiocie

**uregulowania uposażenia pracowników pozaetatowych, praktykan-
tów, funkcjonariuszów niższych i djetarjuszów na obszarze b. zaboru
rosyjskiego.**

Dla usunięcia wątpliwości nastęrczających się w związku z ogłoszeniem ustawy z dnia 13 lipca tudzież rozporządzenia z dnia 5 sierpnia r. b. (Dz. Ust. poz. 429 i 520) i stanowiących przedmiot skierowanych do Ministerstwa zapytań, wyjaśniam co następuje:

Stosownie do art. 18 ustawy z dnia 13 lipca r. b. Dz. Ust. poz. 429 urzędnicy pozaetatowi, którzy otrzymywali dotychczas uposażenie pewnej kategorii płac uważani być mają za urzędników prowizorycznych i pobierać będą płacę ustaloną dla równorzędnego stopnia służbowego, przyczem wydatki na płacę urzędników prowizorycznych zaliczać należy na § 2 nie zaś

na § 1 budżetu. Nie odnosi się to jednak do tych urzędników, którzy mianowani zostali wprawdzie poza etatami, atoli na stałe.

Praktykanci, o których mowa w art. 23 dotychczasowych przepisów o wynagrodzeniu urzędników Wymiaru Sprawiedliwości, a także wszyscy inni pracownicy, którzy nie będą mogli być zaliczeni do stopni służbowych, przewidzianych ustawą z dnia 13 lipca r. b. (np. maszynistki i t. p.) mają być traktowani jako pracownicy kontraktowi, analogicznie do pomocników kancelaryjnych b. zaboru austriackiego (patrz art. 4 rozporz. Prezydenta Ministrów z dn. 5/VIII 1920 r. Dz. Ust. R. P. № 77 poz. 520 i pismo z dn. 1/9 1920 r. № 15162, które jednocześnie w osobnej drodze Panom Prezesom do wiadomości podaje) z uposażeniem nie niższym od pobieranego przez nich dotychczas, lecz nie przekraczającym uposażenia urzędników XII-go stopnia służbowego. W tych granicach uposażenie pracowników kontraktowych może być traktowane indywidualnie z uwzględnieniem osobistych kwalifikacji każdego pracownika, tudzież miejscowych warunków.

Za „woźnych sądowych”, mających prawo do poborów 4-go i 5-go stopnia mogą być uważani tylko ci, którym powierzone zostało doręczanie stronom pozwów i wezwań zgodnie z przepisami procedury sądowej.

Przy zaliczaniu funkcjonariuszów niższych do kategorii woźnych biurowych (3 stopień płacy) lub starszych gońców (1 stopień płacy) decydować powinna okoliczność, czy dany funkcjonariusz pełni funkcje samodzielne czy też w charakterze pomocnika.

W sądach pokoju, w których jest tylko jeden funkcjonariusz niższy, gdzie nie może być zatem mowy o czynnościach pomocniczych, funkcjonariusz ten powinien być mimo to zaliczany do kategorii starszych gońców, o ile zakres czynności sądu jest nieznaczny i praca mało wyężdżająca. Z reguły stosuje się to do wszystkich sądów wiejskich, od reguły tej mogą być jednak czynione wyjątki, gdy warunki lokalne sprawiają, że zakres działalności danego sądu wiejskiego nie ustępuje większym sądom miejskim.

Wreszcie zauważyć należy, że stosownie do załączonego (pisma Prezydenta Ministrów z dnia 14/9 1920 r. № 15299 mogą też być przyjmowani funkcjonariusze niżsi, zwłaszcza pozaetatowi, w charakterze kandydatów na woźnych, z uposażeniem 2-go stopnia płac, oraz, że wszyscy gońcy w wieku poniżej lat 18 muszą być w myśl art. 3 rozp. Prez. Min. z dn. 5/VIII 1920 r. Dz. Ust. № 77 poz. 520 uważani za pracowników kontraktowych. Gońcy omawianej kategorii (t. j. w wieku niżej lat 18) mogą się dzielić na „starszych” i na „młodszych”. Stosownie do załączonego pisma Prezydenta Ministrów z dnia 4/IX 1920 r. № 15063 pierwsi (t. j. gońcy starsi w wieku niżej 18 lat) mogą otrzymywać uposażenie w wysokości 700, 775, 850, 925 i 1.000 mk., drudzy zaś (gońcy młodszy) — uposażenie w wysokości 500, 550, 600, 650 i 700 mk. zależnie od klasy miejscowości.

Zgodnie z wyżej zaznaczonymi zasadami zechcą Panowie Prezesi w możliwie najkrótszym czasie nadesłać Ministerstwu do zatwierdzenia wykazy zatrudnionych w ich okręgach (sądach), pracowników nieetatowych, praktykantów i funkcjonariuszów niższych z oznaczeniem dotychczasowego i proponowanego na przyszłość dla każdego z nich wynagrodzenia.

Do czasu zatwierdzenia wykazów we wszystkich wypadkach, mogących budzić jakąkolwiek wątpliwość, wypłacać należy wynagrodzenie według wymiaru niższego, ewentualnie według wymiaru, który służył za podstawę wypłaty wynagrodzenia w lipcu i sierpniu. Ewentualne różnice za miesiące ubiegłe wyrównane zostaną po zatwierdzeniu wykazów.

Wreszcie, do czasu zasadniczego rozstrzygnięcia, czy płaceienne mają być nadal utrzymane, czy też dotychczasowi djetariusze mają być uznani za pracowników kontraktowych, płatnych miesięcznie, z góry należy wypłacać nadal djetęienne oraz dodatki drożyzniane dwa razy na miesiąc

z dołu. Normując przytem wymiar djet w ten sposób, aby stosownie do art. 4 rozporz. Prez. Min. z dn. 5/VIII 1920 r. Dz. Ust. № 77 poz. 520 uposażenie djetariuszów nie przekraczało w żadnym wypadku uposażenia XII stopnia służbowego (łącznie z dodatkiem drożyznianym, właściwym stanowi rodzinnemu danego pracownika).

Ze wszystkimi pracownikami kontraktowymi, nie wyłączając djetariuszy, po zatwierdzeniu przez Ministerstwo zaprojektowanych przez Pana Prezesa norm uposażenia, pozawierać należy umowy, według załączonego wzoru. Uposażenie pracowników kontraktowych (wzgl. djetariuszy) nie powinno się dzielić na pensję zasadniczą i dodatki drożyzniane lecz powinno być określone ryczałtowo, w razie zaś zmiany uposażenia urzędników (np. wskutek podwyższenia lub obniżenia mnożnika) umowy mogą być poddawane rewizji.

Warszawa, dn. 14 października 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

w z. Dr. J. Morawski

Załącznik 1.

PREZYDJUM
RADY MINISTROW
№ 15299.

Warszawa, dn. 14 września 1920 r.

**Do wszystkich P.P. Ministrów i Szefów Władz
i Urzędów Centralnych w miejscu
w sprawie
uposażenia pozaetatowych woźnych.**

Rozporządzeniem mojem i Pana Ministra Skarbu z dnia 5 sierpnia b. r. Dz. Ust. Rz. P. № 77 poz. 520, przyznano w czasie przejściowym woźnym we wszystkich władzach i urzędach państwowych na obszarze b. zaborów rosyjskiego i austriackiego płacę 3 stopnia płac, a woźnym pomocniczym na obszarze b. zaboru austriackiego płacę 2 stopnia płac (art. 14 ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. Dz. Ust. Rz. P. № 65 poz. 429) ze stosownym dodatkiem drożyznianym.

Ponieważ przy sposobności stałego zaliczenia posad urzędowych funkcjonariuszów niższych do poszczególnych stopni płac woźnych państwowych zamierzam zaliczyć do pierwszych trzech stopni płac (starszych gońców do 1-go, pomocników woźnych do 2-go, woźnych do 3-go) niema przeszkód, aby już obecnie, przy przyjmowaniu do służby państwowej kandydatów na woźnych, zwłaszcza w charakterze funkcjonariuszów pozaetatowych, przyznawano im uposażenie 2-go stopnia płac, ustalonych w ustawie dla funkcjonariuszów niższych wraz ze stosownym dodatkiem drożyznianym.

O tem zawiadamiam Pana Ministra (Prezesa) z prośbą o dalsze zarządzenie.

Prezydent Ministrów:

w z. Podpis nieczytelny

PREZYDIUM
RADY MINISTRÓW
№ 15063.

Warszawa, dn. 4 września 1920 r.

Załącznik 2.

**Do wszystkich Ministerstw, Władz i Urzędów
Centralnych w miejscu
w sprawie
wynagrodzenia gońców starszych poniżej 18 roku
życia i gońców młodszych.**

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 5 sierpnia 1920 r. Dz. U. R. P. № 77, poz. 520 reguluje w art. 3 sprawę wynagrodzenia i charakteru służbowego gońców młodszych i gońców starszych (tych ostatnich o ile nie ukończyli 18 roku życia) w ten sposób, że wynagrodzenie ich nie może przewyższać $\frac{3}{4}$ uposażenia 1-go stopnia płacy funkcjonariuszów niższych ze stosownym dodatkiem drożyznianym.

Celem ujednolajnienia praktyki przy ustalaniu wysokości wynagrodzenia tych państwowych pracowników kontraktowych, a tem samem zapobieżenia pewnym fermentom, które mogłyby powstać wskutek różnolitego stosowania postanowień art. 3 cytowanego rozporządzenia, proszę Pana Ministra (Prezesa) o wydanie zarządzenia, aby na czas obowiązywania obecnego mnożnika dodatku drożyznianego wynagrodzenie gońców młodszych ustalono między 500 a 700 markami polskimi, a gońców starszych niżej 18 roku życia między 700 a 1.000 marek polskich miesięcznie, względnie do pięciu klas miejscowości.

Oczywiście w miarę zniżania, lub podwyższania mnożnika dodatku drożyznianego wynagrodzenie to powinno ulegać zmniejszeniu lub podwyższeniu w drodze rewizji zawartych z pracownikami umów służbowych.

Prezydent Ministrów:
w z. Podpis nieczytelny

U M O W A.

Załącznik 3.

Ministerstwo Sprawiedliwości Prezes Sądu
przyjmuje Pan .....
jako pracownika kontraktowego pod następującymi warunkami:

1. Przyjęty pracownik kontraktowy przyjmuje na siebie obowiązki, określone w art. 14 do 21 i w art. 23 tymczasowych przepisów służbowych dla urzędników państwowych Dz. Pr. № 6 1918 r. poz. 13 i zobowiązuje się ściśle stosować się do tych postanowień, a w szczególności także do regulaminów, instrukcji i innych zarządzeń wydanych przez Ministerstwo Sprawiedliwości oraz przez inne przełożone władze, normujących porządek pełnienia służby wewnętrznej i zewnętrznej.

2. Pracownik kontraktowy pobierać będzie tytułem wynagrodzenia

..... płatne z dołu w dwóch
ratach miesięcznych dnia 1 i 15. każdego miesiąca, począwszy od dnia

3. W razie podróży służbowej należeć się będzie pracownikowi kontraktowemu zwrot rzeczywistych kosztów jazdy (na kolejach podług ceny biletu III kl.) i diety w wysokości po ..... Mk. dziennie.

4. Poza prawami, określonymi wyżej pod 2 i 3 niema pracownik kontraktowy żadnych innych praw, przyznanych urzędnikom i funkcjonariuszom państwowym w Tymczasowych przepisach służbowych dla urzędników państwowych względnie w przyszłej pragmatyce służbowej.

5. Rozwiązanie stosunku służbowego może nastąpić każdego czasu wskutek wypowiedzenia na piśmie przez jedną ze stron, a to przez władzę służbową na trzy, a przez pracownika kontraktowego na jeden miesiąc naprzód.

6. Pracownik kontraktowy, który skazany został wyrokiem sądowym na ciężkie więzienie albo też na co najmniej sześciomiesięczną inną karę wolność ścieśniającą uważany będzie za wydalonego ze służby od dnia prawomocności sądowego wyroku.

Poza temi wypadkami pracownik kontraktowy może być wydany ze służby bez uprzedniego wypowiedzenia, jeżeli dopuścił się takiego czynu, skutkiem którego stał się niegodnym zaufania albo też skutkiem którego dalsze pozostawienie go w służbie nie da się pogodzić z interesem służby lub z powagą urzędu.

Pracownikowi kontraktowemu, który się wydaleniem ze służby czuje pokrzywdzony, a nie jest w mocy kontraktu zatrudniony w Ministerstwie Sprawiedliwości lub w Sądzie Najwyższym — służy prawo odwołać się do bezpośrednio przełożonej władzy administracyjnej sądowej.

Jeżeli instancja odwoławcza nie uzna wydalenia za usprawiedliwione, natomiast rozwiązanie stosunku służbowego uzna za wskazane, należy pracownikowi kontraktowemu dodatkowo wypłacić wynagrodzenie za tyle dni, ile dni obejmuje termin wypowiedzenia.

7. W razie rozwiązania stosunku służbowego, czy to drogą wypowiedzenia, czy też drogą wydalenia, należy się pracownikowi kontraktowemu wynagrodzenie po dzień zwolnienia go ze służby.

8. Spory cywilno-prawne, które mogłyby z tej umowy wynikać, rozstrzygać będzie właściwy sąd w siedzibie Generalnej Prokuraturji Rzeczypospolitej Polskiej.

Dnia ..... 1920 r.

Podpis przedstawiciela władzy:

Podpis pracownika kontraktowego:

PISMO OKÓLNE № 1a/20

do Pana Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Panów Prezesów sądów apelacyjnych w Warszawie i Lublinie, Panów Prezesów sądów apelacyjnych i Panów Prokuratorów przy sądach apelacyjnych we Lwowie i w Krakowie, Panów Prezesów sądów okręgowych i Dyrektorów okręgowych dyrekcji więziennych na obszarze b. zaboru rosyjskiego, Pana Prezesa Komisji Kodyfikacyjnej w Warszawie

w przedmiocie

podwyższenia stawek od opłat stemplowych.

„Ministerstwo Skarbu zwraca uwagę, że z dniem 11 września b. r. wchodzi w życie ustawa z dnia 16 lipca 1920 r. o tymczasowym podwyższeniu i zrównaniu stawek przy niektórych opłatach stemplowych na obszarze b. zaboru rosyjskiego i austriackiego (Dz. U. № 73 poz. 498) oraz rozporządzenie wykonawcze do tej ustawy (Dz. U. № 84 poz. 562). Podwyższenie to odnosi się do opłat stemplowych od kwitów, rachunków, aktów założenia i podwyższenia kapitału zakładowego spółek, akcji, skryptów dłużnych, umów o przeniesienie nieruchomości i ruchomości, pełnomocnictw, podań, załączników i świadectw urzędowych, wskutek tych przepisów ulegną zmianie także opłaty stemplowe unormowane przez Ministerstwo Skarbu w instrukcjach dla urzędów państwowych, mających siedzibę na obszarze b. okupacji niemieckiej i austro-węgierskiej w przedmiocie opłat stemplowych od umów o dostawę lub robotę zawieranych przez te urzędy (Dziennik Urzędowy Ministerstwa Skarbu № 8/19 poz. 111 i № 22/19 poz. 311) Ministerstwo Skarbu prosi zatem o ścisłe przestrzeganie powyższej ustawy i rozp. wykonawczego, tudzież o polecenie podwładnym władzom i urzędom, by się z temi przepisami zapoznały i należycie je stosowały”.

O powyższym reskrypcie Ministerstwa Skarbu z 7/IX 1920 № 1056/20 zawiadamiam Pana Prezesa (Prokuratora, Dyrektora) z prośbą o wydanie podwładnemu personelowi stosownych poleceń celem zaznajomienia z temi przepisami i ścisłego ich stosowania od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 16/VII 1920 № 73 D. U. poz. 498.

Warszawa, dn. 21 września 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

w z. *Dr. Jan Morawski*

PISMO OKÓLNE № 4/S/20.

do Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Pierwszego Prokuratora przy tymże Sądzie, Prezesów sądów apelacyjnych i okręgowych i Prokuratorów przy tychże sądach, Dyrektorów okręgowych dyrekcji więziennych

w przedmiocie

reklamacji popisowych z roku 1902, 1889, 1888, 1887, 1886 i 1885.

W przedmiocie powołań do służby wojskowej, zarządzonych na mocy ustawy z dnia 15. czerwca 1920 r. Dz. U. № 48 poz. 298 i rozporządzenia

Rady Obrony Państwa z dnia 11 sierpnia 1920 r. Dz. U. № 75 poz. 514, a dotyczących:

a) mężczyzn urodzonych w r. 1902 po dniu 30 czerwca;

b) mężczyzn urodzonych w latach 1889, 1888, 1887, 1886 i 1885

wydało Ministerstwo Spraw Wojskowych (Oddz. I Sztabu. Sekcja Poborowa i Uzupelnień) pismem z dnia 12 września 1920 r. L. 48975/20.1, oraz wy-
6799

jaśnieniem L. dz. 52893/18770/20/III wydało zarządzenie, ażeby tym popisowym, którzy przedstawia zaświadczenia swych cywilnych władz p.zełożonych, że w razie przyjęcia ich przez Komisję Przeglądową będą reklamowani, udzielały Komisje Przeglądowe odroczeń stawiennictwa do dnia 1 stycznia 1921 roku, nie poddając ich przeglądowi.

Zaświadczenia te winni reklamowani popisowi przedstawić Komisji Przeglądowej bezwarunkowo w dniu, w którym winni stanąć do przeglądu.

Reklamowani popisowi, którzy się do powyższego nie zastosują, odroczenia stawiennictwa bezwzględnie nie uzyskają i będą narażeni na niezwłoczne wcielenie do oddziałów, nawet gdyby później odpowiednie zaświadczenia przedstawili.

Wnioski reklamacyjne, sporządzone w myśl rozporządzenia Rady Ministrów Dz. U. № 87 1919 r. poz. 474, należy przedkładać tak, ażeby najdalej do dnia 10 listopada 1920 r. mogły być przedstawione Ministerstwu Spraw Wojskowych do rozstrzygnięcia.

O tem Ministerstwo Sprawiedliwości zawiadamia podwładne sądy i urzędy celem zastosowania się, przyczem nadmieniam, że wspomniane zaświadczenia władz winny być zaopatrzone w datę i liczbę władzy wydającej zaświadczenie.

Warszawa, dn. 30 września 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

w z. *Dr. J. Morawski*

PISMO OKÓLNE № 5/A/20

do Pana Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Panów Prezesów sądów apelacyjnych w Warszawie, we Lwowie, w Lublinie i w Krakowie, Panów Prokuratorów przy sądach apelacyjnych we Lwowie i w Krakowie, Panów Prezesów sądów okręgowych i do Panów Dyrektorów okręgowych dyrekcji więziennych na obszarze b. zaboru rosyjskiego, Pana Prezesa Komisji Kodyfikacyjnej w Warszawie

w przedmiocie

wypłacania funkcjonariuszom pełniącym czasowo służbę wojskową zapomogi drożyznianej.

Pismem z dnia 14/VIII 1920 r. № 18890/20 zawiadomiło Ministerstwo Skarbu, że wobec udzielenia wojskowym jednorazowej zapomogi drożyznianej (uchwała Rady Ministrów z dnia 23/XII L. 16633/19) nie może się zgodzić na wypłacenie funkcjonariuszom pełniącym czasowo służbę wojskową zapomogi drożyznianej przyznanej urzędnikom, pozostającym w służbie cywilnej, rozporządzeniem Rady Ministrów z dn. 23/XI 1919 r.

Podając treść tego reskryptu Ministerstwa Skarbu do wiadomości Panów Prezesów — Ministerstwo Sprawiedliwości prosi o zarządzenie ściągnięcia ewentualnie nienależnie wypłaconej t. zw. 14 pensji wspomnianym w reskrypcie funkcjonariuszom.

Warszawa, dn. 24 września 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:
w z. *Dr. J. Morawski*

PISMO OKÓLNE № 6 A/20

Panu Pierwszemu Prezesowi Sądu Najwyższego, Panom Prezesom sądów apelacyjnych w Warszawie i Lublinie, Panom Prezesom sądów okręgowych i Dyrektorom okręgowych dykcji więziennych na obszarze b. zaboru rosyjskiego

w przedmiocie

rejestracji należności służbowych b. funkcjonariuszów instytucji rządowych, samorządowych i publicznych b. Królestwa Polskiego i b. Cesarstwa Rosyjskiego, polaków, oraz wdów i sierot po nich pozostałych.

Do wiadomości w ślad za pismem okólnym z 25/7 1920 № 24597 i z 4/8 1920 № 25867.

Przy tej sposobności ponownie zwracam uwagę na art. 10 rozp. Rady Ministrów z 27/5 1920 (Monitor Pol. № 145 i 146), według którego władze 1-szej instancji oznaczone w art. 8 ustępu 2) powołanego rozporządzenia Rady Ministrów obowiązane są do wstępnego rozpatrywania kwestjonariuszów № 2 i ewentualnego uzupełnienia braków.

Należność roszczeń podanych w kwestjonariuszach № 2 powinna być zatem przez Panów Prezesów (Dyrektorów) rozpatrzona ze stanowiska przepisów prawnych i, przedłożonych przez interesowanych, dokumentów.

Zgodność dat wyszczególnionych w kwestjonariuszu należy na nim zaświadczyć, a w sprawozdaniu, którym będą przedłożone Ministerstwu Sprawiedliwości łącznie wszystkie kwestjonariusze interesowanych funkcjonariuszów danego okręgu, należy podać sprawdzoną sumę ogólną należytości przedstawionych do rejestracji.

Ponieważ dotychczas przy składaniu sprawozdań z kwestjonariuszami nie uwzględniano wskazań, wyłuszczonej zresztą w powołanym rozp. Rady Ministrów, przeto równocześnie zarządzam zwrócenie kwestjonariuszów Panom Prezesom (Dyrektorom) w celu zastosowania się do powyższych uwag i jaknajrychlejszego ich ponownego przedłożenia ze względu na wyznaczony termin do składania kwestjonariuszów.

Warszawa, dnia 5 października 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:
w z. *Dr. Jan Morawski*

GLÓWNY URZĄD LIKWIDACYJNY

Warszawa, dn. 25 września 1920 r.

№ 561/33.

Do Ministerjum Sprawiedliwości.

Na wniosek Prezesa Głównego Urzędu Likwidacyjnego z dn. 7 września r. b., w przedmiocie przedłużenia terminu, wyznaczonego rozporządzeniem Rady Ministrów, ogłoszonym w Monitorze Polskim № 177 z dn. 7 sierpnia r. b., a dotyczącego składania przez osoby uprawnione kwestjonariuszów celem rejestracji emerytur i wszelkich pretensji, wynikających ze stosunków służbowych b. funkcjonariuszów cywilnych instytucji rządowych, samorządowych i publicznych b. Królestwa Polskiego i b. Cesarstwa Rosyjskiego, polaków oraz wdów i sierot po nich pozostałych, Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 16 września r. b. uchwaliła termin składania kwestjonariuszów wspomnianych przedłużyć do dnia 1 listopada 1920 r.

Zanim uchwała rzeczona zostanie ogłoszona w Monitorze Polskim, Główny Urząd Likwidacyjny uważa za wskazane wobec pism swych, z dnia 5 lipca r. b. za № 401/33 i 4 sierpnia za № 480/33, powiadomić o powyższym Ministerjum i prosić o wydanie odpowiednich zarządzeń do odnośnych władz, podlegających Ministerjum.

Ponadto Główny Urząd Likwidacyjny podaje do wiadomości Ministerjum, że niektóre urzędy miejscowe, wbrew powołanemu rozporządzeniu Rady Ministrów, ogłoszonemu w Monitorze Polskim № 145 r. b. (art. 8) przesyłają kwestjonariusze № 2 bezpośrednio do Głównego Urzędu Likwidacyjnego.

Dla uniknięcia wywoływanej z tego powodu korespondencji byłoby bardzo pożądanym wydanie odnośnego rozporządzenia ze strony Ministerjum właściwym swym organom o ścisłym przestrzeganiu ustalonego w tym przedmiocie porządku, zarówno co do wstępnego rozpatrywania i dalszego kierowania kwestjonariuszów przez władze miejscowe, stosownie do przytoczonego rozporządzenia Rady Ministrów (x1), jak i rozpatrywania ich w Ministerjum, oraz przysyłania do Głównego Urzędu Likwidacyjnego, stosownie do art. 10 (x2), instrukcji, przesłanej do Ministerjum przy piśmie Głównego Urzędu Likwidacyjnego z dnia 17 marca r. b. № 14/33.

Prezes: w z. Podpis nieczytelny

Szef Sekcji: *Podczaski*

x 1) Rozporządzenie Rady Ministrów, ogłoszone w Monitorze Polskim № 146 r. b.

Art. 10. Do urzędów wskazanych w art. 8 należy wstępne rozpatrzenie kwestjonariusza № 2 i odpowiednie uzupełnienie go w razie potrzeby na podstawie posiadanych w urzędzie danych, oraz poświadczenia tych w kwestjonariuszu wskazanych danych, a nieudokumentowanych, które mogą być stwierdzone w urzędzie.

Następnie urząd przesyła kwestjonariusz do odnośnego Ministerstwa.

x 2) Instrukcja art. 10.

Kwestjonariusze, przedstawione w trybie powyższym do Ministerjum, rozpatrują te Ministerstwa ze stanowiska dotyczących

ustaw i posiadanych przez nie danych. Następnie po ustaleniu na podstawie rzeczonych danych sum poszczególnych należności wystawia się suma ogólna należności do rejestracji. Kwestjonariusze w ten sposób przejrane i zaświadczone przesyła Ministerjowi do Głównego Urzędu Likwidacyjnego raz na tydzień, lub wedle uznania, i częściej przy odpowiednim wykazie.

PISMO OKÓLNE № 8a/20

Wszystkim Sądom i Urzędowi Prokuratorskim, oraz wszystkim Panom Notariuszom w b. zaborze rosyjskim do wiadomości i zastosowania się

w przedmiocie

stosowania legalnych jednostek miar.

Warszawa, dnia 28 września 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

w z. *Dr. Jan Morawski*

GŁÓWNY URZĄD MIAR
№ 20/2641

Warszawa, d. 23 września 1920 r.

Do Ministra Sprawiedliwości

Wbrew postanowieniom art. 8 dekretu o miarach (Dz. Praw 1919 r. № 15 poz. 211). Wiele instytucji państwowych stosuje wciąż w aktach i czynnościach urzędowych, oraz w kontraktach rządowych nielegalne jednostki miar, jak np. pud rosyjski. Wobec tego Główny Urząd Miar ma zaszczyt prosić Ministerstwo o wydanie zarządzenia, aby podległe mu urzędy ściśle stosowały się do przepisów zawartych w art. 1 x 8 i 24 wymienionego dekretu, oraz w rozporządzeniach Ministra Przemysłu i Handlu o legalnych jednostkach miar (Dz. Praw 1919 r. № 41, poz. 299 i Dz. Ustaw 1919 r. № 74, poz. 430).

Inż. *W. Rauszer*

PISMO OKÓLNE

Wszystkim sądom i Urzędowi Prokuratorskim oraz Dyrekcjom i zarządom więziennym udzielam do wiadomości i zastosowania się, z nadmienieniem, że wzory ubiorów wojskowych zostały przesłane Sądowi Najwyższemu, sądom apelacyjnym oraz dyrekcjom więziennym

w przedmiocie

zakazu noszenia odznak wojskowych przez urzędników i funkcjonariuszów cywilnych.

Warszawa, dnia 20 września 1920 r.

Minister Sprawiedliwości

w z. *Dr. J. Morawski*

PREZYDJUM
RADY MINISTRÓW
№ 15191.

Warszawa, dnia 4 września 1920 r.

Do
wszystkich Ministerstw, Władz i Urzędów Centralnych
w miejscu.

Rada Ministrów na posiedzeniu w dniu 16 sierpnia r. b. powzięła następującą uchwałę:

Urzędnikom i funkcjonariuszom cywilnym zakazuje się pod surową odpowiedzialnością dyscyplinarną używania w umundurowaniu cywilnem:

- a) naramienników,
- b) czapki kroju, przepisanej dla wojska linowego i oznaczenia na niej stopni służbowych w sposób przepisany dla wojska,
- c) okutego daszku przy czapce,
- d) szabli i temklaku (porte épée) wzoru i barwy, przepisanej w wojsku,
- e) orla z tarczą u dołu.

Niniejsza uchwała wchodzi w życie w miesiąc po ogłoszeniu.

Podając powyższą uchwałę do wiadomości Pana Ministra, (Szefa), (Prezesa), proszę o wydanie stosownych zarządzeń, aby zakaz powyższy był jak najskrupulatniej przestrzegany.

Równocześnie przesyłam wzory odznak wojskowych, dostarczone przez Ministerstwo Spraw Wojskowych.

Prezydent Ministrów:

w z. *Studzinski*

PISMO OKÓLNE

Do P. P. Prezesów sądów okręgowych za pośrednictwem P. P. Prezesów apelacji warszawskiej i lubelskiej

w przedmiocie

dyzlokacji sądów pokoju na terenie b. Kongresówki.

W szeregu palących zagadnień, wymagających jaknajszybszego rozwiązania, jednym z pilniejszych jest niewątpliwie—nadanie jednolitej, planowej organizacji organom wymiaru sprawiedliwości na wszystkich ziemiach Rzeczypospolitej.

Zapoczątkowawszy szereg spraw w tym kierunku, Ministerstwo w pierwszym rzędzie przystępuje do unormowania struktury sądów pokoju na terenie b. Kongresówki i sądów powiatowych w pozostałych dzielnicach.

Sądy pokoju w b. Kongresówce noszą w znacznym stopniu piętno usiłowań administracyjno-policyjnych, lub politycznych zaborcy rosyjskiego i okupantów.

Powstały w ten sposób jednostki sądowe, różniące się rażąco jedna od drugiej, zarówno pod względem obszaru terytorjalnego jak ilości spraw. Niezawsze przytem liczono się z potrzebami ludności. środkami komunika-

cyjnemi i t. p. Obok sądów mających 4000 i więcej spraw rocznie, istnieją sądy, do których wpływa zaledwie kilkaset spraw. Są sądy składające się z kilkunastu gmin, gdy inne obejmują zaledwie dwie, trzy gminy.

Z drugiej strony odczuwa się dotkliwy brak dostatecznej ilości wykwalifikowanych sędziów prawników, oraz nasuwa konieczność przeprowadzenia jaknajdalej idących oszczędności.

Mając na względzie powyższe, Ministerstwo, zgodnie z wytycznymi, ustalonymi przez Komisję Kodyfikacyjną, dąży do skupienia sądów pokoju, istniejących w obrębie jednego powiatu, według zasad następujących:

1) podział sądowy winien, o ile możliwości, odpowiadać podziałowi administracyjnemu. Tworzenie sądów z gmin, należących do różnych powiatów, jest niedopuszczalne.

2) przeciętna ilość spraw, przypadających rocznie na każdy sąd pokoju, winna się wahać w granicach 1500—2000. Norma ta może być wyższą o ile w danym sądzie przeważają ilościowo drobne sprawy o specjalnym typie, na przykład: leśne i t. p.

3) terytorjum sądowe winno się składać z gmin, przylegających do siebie. Przedzielanie właściwości terytorjalnej danego sądu przez gminy należące do innego sądu jest wykluczone.

4) siedzibą sądów winno być miasto powiatowe. W razie niemożności umieszczenia w mieście powiatowym wszystkich sądów pokoju danego powiatu z powodu braku dostatecznej ilości lokali na pomieszczenie kilku sądów, braku dogodnej komunikacji, znacznej odległości i t. p. siedzibą sądów może być prócz miasta powiatowego również i inny ośrodek w powiecie, o ile w nim ogniskują się interesy ekonomiczne i handlowe miejscowej ludności. W obrębie powiatu może być kilka siedzib sądów pokoju.

5) odległość najdalej położonych wsi od siedziby sądu nie powinna przekraczać 14—21 klm. przy komunikacji pieszej lub kołowej. Norma ta może być wyższą, o ile siedziba sądu jest połączona z gminami drogą kolejową lub szosową.

6) obszary sądowe (forum terytorjalne) poszczególnych sądów pokoju w obrębie jednego powiatu, ilość ludności na obszarze sądowym winny być w miarę możliwości, równomierne. Zasada ta nie ma zastosowania do okolic, mających specjalne warunki: silnie rozwinięty przemysł i handel, gęstość zaludnienia, brak dogodnej komunikacji, właściwości geograficzne terenu (rzeki, góry) i t. p.

Podając powyższe do wiadomości Pana Prezesa, Ministerstwo prosi o nadesłanie w jaknajszybszym czasie za pośrednictwem Prezesa jednostronnej apelacji, projektu dyzlokacji sądów pokoju według powiatów w powierzonym Mu okręgu sądowym z załączeniem: odrębnej mapki projektowanej dyzlokacji, wpływu spraw z poszczególnych gmin, odległości krańcowych gmin od siedziby sądu, oraz rodzaju komunikacji.

Wszelkie uchYLENIA od wyżej przytoczonych wytycznych winny być szczegółowo umotywowane.

Warszawa, dnia 27 września 1920 r.

Minister Sprawiedliwości:

St. Nowodworski

Z A W I A D O M I E N I A.

Sąd apelacyjny w Krakowie na wniosek Namiestnictwa we Lwowie z dnia 21 września 1920 L. 27.215 mianuje Pana Inżyniera Adama Mosiewicza, kierownika Inspekcji leśnej w Jasle, znawcą do oceniania większych posiadłości ziemskich z gospodarstwem rolnem i lasowem.

O tem zawiadamia się sąd okręgowy w Jasle celem zaprzysiężenia znawcy i wpisania go na listę znawców i ocenicieli dla większych posiadłości.

W okręgu lwowskiego sądu apelacyjnego zamianowani znawcami dla ocenienia większych posiadłości rolnych: Adam Ryłski właściciel dóbr w Czarnołożcach i Adam Olszewski zarządca dóbr w Stryhańcach, — obydwa dla okręgu sądu powiatowego w Tyśmienicy.

Sąd apelacyjny w Krakowie ustanawia Pana Kazimierza Karpińskiego notariusza w Białej, stałym tłumaczem sądowym dla języka niemieckiego.

O tem zawiadamia się sądy okręgowe w Cieszynie i Wadowicach, tudzież sądy powiatowe w Białej, Bielsku, Cieszynie, Skoczowie i Strumieniu.

W Dzienniku Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej zostały ogłoszone następujące ustawy, rozporządzenia Rady Obrony Państwa i rozporządzenia Rządu, dotyczące zakresu działania Ministra Sprawiedliwości:

№ 90 z dn. 24 września 1920 r.:

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 4 września 1920 r. w przedmiocie zmiany art. 1 rozporządzenia Rady Obrony Państwa z dnia 15 lipca 1920 r. w przedmiocie zmiany art. 185 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 maja 1920 r. o wprowadzeniu ustawy wojskowego postępowania karnego (poz. 594).

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 4 września 1920 r. w przedmiocie zmiany art. 180 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 10 maja 1920 r. o wprowadzeniu ustawy wojskowego postępowania karnego (poz. 595).

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 4 września 1920 r. w przedmiocie niektórych zmian w wojskowym postępowaniu karnym (poz. 596).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 września 1920 r. w przedmiocie ograniczenia właściwości sądów wojskowych (poz. 597).

№ 91 z dn. 25 września 1920 r.:

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 17 września 1920 r. w przedmiocie kar za obrazę Naczelnika Państwa (poz. 598).

№ 92 z dn. 29 września 1920 r.:

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 22 września 1920 r. o odroczeniu terminu wejścia w życie ustawy z dnia 14 lipca 1920 r. o rozszerzeniu właściwości sądów pokoju w sprawach cywilnych (poz. 603).

Rozporządzenie Rady Obrony Państwa z dnia 22 września 1920 r. o wzmiankach w aktach zejścia osób zabitych przez nieprzyjaciela lub zmarłych z powodu okoliczności wojennych (poz. 610).

Rozporządzenie Prezydenta Ministrów, Ministra Skarbu, Ministra Sprawiedliwości i Ministra b. Dzielnicy Pruskiej w celu wykonania ustawy z dnia 13 lipca 1920 r. o uposażeniu sędziów i prokuratorów (poz. 612).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 września 1920 r. uzupełniające rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 czerwca 1920 r. w przedmiocie odroczenia zapłaty prywatno-prawnych wierzytelności pieniężnych w b. zaborze austriackim (poz. 613).

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 września 1920 r. w przedmiocie odroczenia niektórych terminów płatności (poz. 614).

Rozporządzenie Ministra Skarbu w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości i Ministrem b. Dzielnicy Pruskiej w przedmiocie zmiany rozporządzenia o ograniczeniu obrotu dewizami i walutami zagranicznymi (poz. 616).

№ 95 z dn. 9 października 1920 r.:

Rozporządzenie Ministra Skarbu, zawierające przepisy wykonawcze dla b. dzielnicy austriackiej w przedmiocie należytości od przeniesień majątku pod tytułem darmym (poz. 628).

№ 96 z dn. 11 października 1920 r.:

Rozporządzenie Ministrów Spraw Wojskowych i Spraw Wewnętrznych w przedmiocie zniesienia stanu oblężenia w m. st. Warszawie i przyległych powiatach (poz. 634).

RUCH SŁUŻBOWY W B. ZABORZE AUSTRIACKIM.

Pan Minister postanowieniem z dn. 6 października b. r. przeniósł podprokuratora przy sądzie okręgowym, Witolda Michałowskiego, z Tarnowa do Krakowa, a zamianował podprokuratorami przy sądach okręgowych: Stanisława Machalskiego, sędziego zapasowego dla okręgu krakowskiego sądu apelacyjnego — dla Wadowic, Bronisława Maciołowskiego, sędziego powiatowego w Tyczynie, — dla Nowego Sącza, Dr. Stanisława Müllera, sędziego zapasowego dla okręgu krakowskiego sądu apelacyjnego, — dla Tarnowa, Dr. Walerjana Reissa, sędziego powiatowego w Głogowie, — dla Rzeszowa.

ADWOKATURA.

W Okręgu Izby Adwokackiej w Krakowie.

Wpisani na listę adwokatów:

- Dr. Marjan Stanisław Müller-Czarnek z siedzibą w Krakowie,
- „ Eljasz Mieses z siedzibą w Żmigrodzie po przesiedleniu się z Podkamienia,
- „ Salomon Goldberg z siedzibą w Tarnowie,
- „ Wilhel Maschler z siedzibą w Tarnowie,
- „ Eljasz Abrahamer z siedzibą w Krakowie,
- „ Józef Romański z siedzibą w Krakowie,
- „ Franciszek Bardel ponownie z siedzibą w Krakowie.

Zgłosili zamiar przesiedlenia się:

- Józef Schneider z Milówki do Skoczowa, substytutem ustanowiono Dr. Bernarda Salomona, adwokata w Milówce.
- Dr. Kazimierz Koziański z Krakowa do Warszawy, substytutem ustanowiono Dr. Władysława Chrzęszczyńskiego, adwokata w Krakowie.

Przesiedlili się:

- Dr. Jakób Przeworski z Krakowa do Warszawy,
- „ Józef Kwapiński z Radomyśla Wielkiego do Rapczyc,
- „ Izaak Hoffman z Wiśnicz do Baligrodu.

Zrezygnowali z adwokatury:

- Dr. Karol Flach, substytutem ustanowiono Dr. Stanisława Krygowskiego w Krakowie.
- Dr. Józef Mieroszewski, substytutem ustanowiono Dr. Wiktora Kutrzebę w Jordanowie.
- Władysław Chodzicki z Tarnobrzegu, substytutem ustanowiono Dr. Antoniego Surowieckiego w Tarnobrzegu.

W Okręgu Izby Adwokackiej we Lwowie.

Zgłosili zamiar przesiedlenia się:

- Dr. Marjan Jurkiewicz z Kołomyi do Lwowa,
- „ Daniel Nagler ze Złoczowa do Sanoka,
- „ Marek Anderman z Kapoczyniec do Dynowa.

Przesiedlili się:

- Dr. Marek Zaloscer z Chorodowa do Horodenki.

Zmarli:

- Dr. Stanisław Obmiński we Lwowie.

W Okręgu Izby Adwokackiej w Przemyślu.

Wpisani na listę adwokatów;

- Dr. Ira Ruff z siedzibą w Pruchniku.

W Okręgu Izby Adwokackiej w Samborze.

Przesiedlili się:

- Dr. Józef Heller, otworzył kancelarię w mieście Sokole, zamiast w Dolinie

MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI

0019